

KVALITETSDEKLARATION

Labour Cost Index (LCI)

- för privat sektor

Ämnesområde
Arbetsmarknad

Statistikområde
Löner och arbetskostnader

Produktkod
AM0114

Referenstid
2020 kvartal

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	8
5.4 Numerisk överensstämmelse	8
Allmänna uppgifter	8
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	8
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	8
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	9
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Labour Cost Index (LCI, www.scb.se/am0114) används för ekonomisk analys av bland annat Europeiska centralbanken och mäter arbetskostnadsutvecklingen inom privat sektor. LCI används även till prisreglering i avtal. Arbetskostnaden är vad det kostar att ha personal anställd och kan delas upp i lönekostnad och sociala kostnader. Redovisningen sker för arbetare respektive tjänstemän kvartalsvis per näringsgren. Indexets syfte är att visa arbetskraftskostnadens förändring i olika branscher.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

De främsta användarna är företag och organisationer, vilka använder LCI för att göra prisjusteringar i enlighet med överenskommelser i ingångna avtal. Informationsbehovet är här ett objektiskt kvantitativt mått på den genomsnittliga utvecklingen mellan två tidpunkter, av kostnader som följer av att ha arbetare och tjänstemän anställda inom en specifik näringsgren.

Förutom som underlag för prisjusteringar används LCI i ekonomisk analys. Den viktigaste användaren i detta sammanhang är Medlingsinstitutet som också är statistikansvarig myndighet för LCI. Medlingsinstitutet har bl.a. som uppdrag att verka för en väl fungerande lönebildning där internationellt konkurrensutsatta branscher är normerande.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken redovisar två index *Labour Cost Index* (LCI) och *Löneindex* (Wage and salary costs index, WAG) för arbetare och tjänstemän uppdelat per näringsgren. Indextalen redovisas kvartalsvis.

Indextalen bygger på insamlade uppgifter från den månadsvisa undersökningen *Konjunkturstatistik, löner för privat sektor* (KLP, www.scb.se/AM0101). Dessutom används vissa konstanter baserade på den årsvisa undersökningen *Lönestrukturstatistik, privat sektor* (SLP, www.scb.se/AM0103) och den månadsvisa undersökningen *Arbetskraftsundersökningarna* (AKU, www.scb.se/AM0401).

1.2.1 Objekt och population

Statistikens målpopulation utgörs av alla anställda på företag inom privat sektor. Som arbetare definieras anställda tillhörande LO-förbundens löneavtalsområde. Övriga anställda klassas som tjänstemän.

Detta motsvarar intressepopulationen för de viktigaste användarna. Skillnaden mellan intresse- och målpopulationen skulle möjligtvis vara att offentlig sektor saknas. Något liknande index för offentlig sektor finns inte. Detta efterfrågas ibland av användare. För närvarande finns dock inga planer på att ta fram dessa index. På Eurostats webbplats publiceras ett LCI-index omfattande hela ekonomin vilket inte berörs i denna kvalitetsdeklaration.

Statistikens observationsobjekt utgörs av alla anställda på företag inom privat sektor med minst fem anställda. Med företag inom privat sektor avses handelsbolag, kommanditbolag, aktiebolag, ekonomiska föreningar, stiftelser och ideella föreningar. Hit räknas även offentligt ägda aktiebolag samt statliga affärsverk och Sveriges riksbank. Som anställda definieras personal med marknadsmässig lönesättning i åldern 18 - 66 år. Personer i arbetsmarknads-politiska åtgärder, ombordanställda i utrikes sjöfart samt betingsanställda ingår inte i LCI.

Skillnaderna mellan mål- och observationsobjekten utgörs av att anställda i företag med färre än fem anställda inte undersöks. Denna skillnad åtgärdas med hjälp av modellantaganden, se 2.2.6.

Vad gäller uppgifterna som hämtas från SLP och AKU finns inga skillnader mellan mål- och observationsobjekt.

För mer information kring observationsobjekten hänvisas till dokumenten *Statistikens framställning*, och för de tre underliggande undersökningarna, KLP, SLP och AKU.

1.2.2 Variabler

Statistikens målvariabler utgörs av:

- Arbetskostnad (Labour Cost)
- Lönekostnad (Wage and salary costs)

Målvariablerna motsvarar intressevariablerna eftersom arbets- och lönekostnaden består av de olika observationsvariablerna

Observationsvariablerna utgörs av olika uppgifter som rör löner, tillägg och arbetade timmar. I huvudsak hämtas dessa från KLP, för mer information se dokumentationen för denna undersökning. Dessutom hämtas från SLP vissa kvoter på årsbasis avseende helglön, skift-, jour- och beredskapstillägg, samt arbetade timmar. Från AKU hämtas antal timmar i arbete och frånvaro.

För att beräkna målvariablerna görs ett antal summeringar av variabler från KLP. I dessa summeringar ingår också kvoter som hämtas från SLP och AKU i syfte att modellberäkna en del variabler som inte finns direkt tillgängliga i KLP.

1.2.3 Statistiska mått

De statistiska mått som presenteras är ett Laspeyres kedjeindex med första indextal för första kvartalet 2008. I LCI är basåret 2008 vilket innebär att årsindexet är lika med 100.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Båda indexen redovisas för arbetare och tjänstemän anställda i näringsgrenar inom den privata sektorn. Näringsgrenarna klassificeras enligt 2007 års version av *Standard för svensk näringsgrensindelning*¹ (SNI 2007). Indexen redovisas för avdelningarna B till S, exklusive O och för huvudgrupperna 25-30 och 33.

¹ <https://www.scb.se/dokumentation/klassifikationer-och-standarder/standard-for-svensk-naringsgrensindelning-sni>

1.2.5 Referenstider

Referensperioderna är samtliga kvartal 2020. Dock avser de observationsvariabler som kommer från SLP och som används vid bearbetningarna av LCI helåret 2019.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

LCI baseras på månadsuppgifter från KLP och konstanter baserade på uppgifter från SLP och AKU. Tillförlitligheten i LCI påverkas således av den sammanlagda osäkerheten i de tre underliggande undersökningarna plus en del modellantaganden. Sammantaget bedöms tillförlitligheten i LCI vara god på den branschredovisning som görs.

2.2 Osäkerhetskällor

Bidragen till osäkerheten i LCI kommer dels från den statistik som LCI använder och dels från de egna bearbetningarna. Sammantagen bedöms osäkerhetskällorna urval och mätning vara de två som påverkar statistikvärdenas tillförlitlighet mest.

2.2.1 Urval

LCI baseras huvudsakligen på KLP. KLP är en urvalsundersökning och statistiken publiceras med konfidensintervall. Eftersom inte alla företag i rampopulationen totalundersöks bidrar urvalsförfarandet till tillförlitligheten i statistiken. För mer information se kvalitetsdeklarationen för KLP. Påverkan på tillförlitligheten från osäkerhetskällan urval bedöms vara relativt måttlig.

2.2.2 Ramtäckning

LCI baseras huvudsakligen på KLP där rampopulationen (av företag) framställs i november året innan referensåret. Täckningsbrister riskerar att uppstå eftersom företagspopulationen förändras. Rampopulationen (av företag, där arbetare och tjänstemän är anställda) utgörs av en ögonblicksbild av SCB:s register över aktiva företag inom privat sektor med minst fem anställda och med verksamhet i avdelningarna B-S exklusive O, enligt SNI 2007. Rampopulationen stratifieras med avseende på näringsgren och storlek, där storleksmättet utgörs av antalet anställda enligt företagsregistret vid SCB i samband med fastställandet av ramen.

Stickprovsstorleken bestäms dels genom att företag med 200 eller fler anställda totalundersöks, dels genom att urvalsobjekt allokeras över strata så att precisionen, uttryckt som relativt medelfel avseende totalt antal anställda, bedöms vara tillräckligt låg per avdelning enligt SNI 2007. Stickprovsstorleken för referensåret 2019 utgörs av cirka 6 100 företag.

Eftersom rampopulationen (av företag) framställs i november året innan referensåret, men används för respektive referensmånad, riskeras en undertäckning (i termer av företag) som tillkommit sedan ramen fastställdes. Även en övertäckning av företag riskeras, då företag av olika anledningar har upphört med sin verksamhet. Det görs ingen justering för eventuella täckningsbrister. För mer information se kvalitetsdeklarationen för KLP. Täckningsbristerna bedöms ha relativt liten påverkan på indextalen.

2.2.3 Mätning

LCI baseras huvudsakligen på KLP vars variabler omfattar viss mätosäkerhet. Uppgifterna i KLP samlas främst in via elektroniskt frågeformulär. Mätfelens omfattning och inverkan på osäkerheten är svåra att bedöma storleksmässigt. KLP gör vissa modelljusteringar för att kompensera för mätfel för övertidstillägg. Vissa företag har svårt för att redovisa variabeln övertidstillägg enligt SCB:s instruktioner. Detta medför att dessa företags övertidstillägg överskattas i redovisningen eftersom dessa företag istället lämnar uppgift om övertidsersättning. För att kompensera för detta använder SCB en modell som innebär att redovisat övertidstillägg reduceras med genomsnittlig grundlön för varje övertidstimme. Reduceringen genomförs när genomsnittligt övertidstillägg bedöms vara orimligt högt i förhållande till genomsnittlig grundlön på företaget. För mer information se kvalitetsdeklarationen för KLP. Påverkan på tillförlitligheten från osäkerhetskällan mätning bedöms vara måttlig.

2.2.4 Bortfall

LCI baseras huvudsakligen på KLP där objektbortfall förekommer. Bortfallet i de ingående undersökningarna under 2019 var storleksvägt 5,8 procent för arbetarna och 5,2 procent för tjänstemännen i KLP. I skattningsförfarandet görs försök för att justera för den skevhet som uppstår på grund av att det förekommer bortfall. Se Kvalitetsdeklarationerna för denna undersökning. På grund av detta anses bortfallsosäkerheten vara tämligen liten. 2.2.5

2.2.5 Bearbetning

Viss information som används vid beräkning av LCI läggs in i produktions-systemet manuellt. Dessutom görs en makrogranskning av LCI som kan resultera i ändringar av mikrodata. Detta är dock relativt ovanligt och osäkerheten på grund av brister i bearbetningar betraktas som mycket liten.

2.2.6 Modellantaganden

Då KLP inte undersöker företag med färre än fem anställda modellskattas denna population för LCI. Detta görs med hjälp av löne- och antalsuppgifter för storleksklass med 5-9 anställda från KLP och sysselsättningsuppgifter för storleksklasserna med 1-4 anställda och med 5-9 anställda från SCB:s företagsdatabas (FDB). Då gruppen av anställda i företag med 1-4 anställda utgör cirka 12 procent av alla anställda i privat sektor antas osäkerheten som modellantagandet bidrar med vara liten.

Även de beräkningar som görs med hjälp av kvoter från SLP är att betraktas som modellantagande. Uppgifterna från SLP avser föregående år. Detta innebär att vi antar att inga stora förändringar sker har skett till respektive kvartal som utgör referensperiod i LCI. Eftersom de uppgifter som hämtas från SLP endast har marginell påverkan på LCI:s skattningar antas detta modellantagande ha mycket liten påverkan på osäkerheten.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

För LCI publiceras både preliminära och definitiva (slutliga) indextal. Den definitiva indexserien publiceras ett år efter att den preliminära indexserien har publicerats. I praktiken kan man inte säga att de preliminära uppgifterna

revideras av de definitiva då den preliminära ligger kvar i publiceringen och används parallellt med den definitiva. Detta innebär att användarna själva kan bedöma storleken på skillnaden mellan de två serierna.

Främsta skälet till att preliminär och slutlig statistik skiljer sig åt är att retroaktiva löner tillkommer vartefter månaderna fortlöper. Storleken på de retroaktiva löneutbetalningarna varierar beroende på när löneförhandlingar blir klara. Om löneförhandlingarna är klara i tid så betalas ingen retroaktiv lön ut. Drar löneförhandlingarna däremot ut i tiden så betalas retroaktiv lön ut och fördelas tillbaka till respektive månad.

Mindre justeringar kan också göras p.g.a. ytterligare inkomna blanketter.

Ett annat skäl är att företag som vid framställningen av preliminär statistik utgjorde svarsbortfall inkommer med efterfrågad information för en tidigare referensmånad, eller att tidigare information revideras, varvid statistiken i viss mån kan komma att påverkas.

En annan skillnad mellan de preliminära och definitiva (slutliga) indextal är att de definitiva (slutliga) även kan innehålla justeringar av arbetsgivaravgifter.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstid för preliminära indextal är cirka tio veckor efter referens-tidens slut. Efter ytterligare tolv månader fastställs de definitiva indextalen.

3.2 Frekvens

Uppgifterna samlas in per kalendermånad. Redovisningen avser kvartal. Publiceringen sker en gång per kvartal, i mitten av juni, september, december och mars efterföljande år.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplanen för LCI vilken finns tillgänglig via publiceringskalendern för Sveriges officiella statistik på SCB:s webbplats. Statistik för 2018 publicerades i enlighet med gällande publiceringsplan.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

LCI publiceras på SCB:s webbplats, www.scb.se/am0114, i Statistikdatabasen.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

LCI skulle eventuellt kunna framställa statistik för andra branschindelningar än de som redovisas. Se kontaktuppgifter i slutet av detta dokument.

4.3 Presentation

Användare har själva möjlighet att skapa tabeller och diagram med den funktionalitet som finns inbyggd i Statistikdatabasen.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistiken beskrivs i *Statistikens framställning*. Dokumentationen är tillgänglig på www.scb.se/am0114, under rubriken *Dokumentation*.

För mer detaljerad dokumentation se också Kvalitetsdeklarationerna och Statistikens framställning för KLP, SLP och AKU.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Undersökningsmetodikerna har i stort sett legat fast sedan 2008, vilket är det första året för vilket indexet finns publicerat. Från 2015 utökades dock åldersavgränsningen för anställda arbetare och tjänstemän från 18-64 till 18-66 år.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Som medlemsland i Europeiska Unionen producerar SCB på uppdrag av Medlingsinstitutet även ett internationellt arbetskostnadsindex Labour Cost Index (LCI). Indextalen som levereras till Eurostat är inte uppdelat på arbetare och tjänstemän eller privat sektor utan avser hela ekonomin.

SCB publicerar även på uppdrag ett arbetskostnadsindex (AKI) för privat sektor, månadsvis. Indextalen i AKI redovisas både för arbetare respektive tjänstemän.

Skillnaderna mellan LCI och AKI är bl.a. att LCI innehåller modellberäkningar för företag med färre än fem anställda. Vidare är AKI ett månadsindex mot LCI som är ett kvartalsindex.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Lönekostnadsutvecklingen i LCI bör ligga i paritet med utvecklingen i konjunkturlönestatistiken. Eftersom KLP redovisas månadsvis och exkluderar företag med färre än fem anställda, är det svårt att på ett enkelt sätt göra exakta jämförelser.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Inga brister har noterats vad gäller den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Labour Cost Index (LCI) ingår i Sveriges officiella statistik. För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessbelagda uppgifter i den offentliggjorda statistiken, säkerställs att de inte kan röjas varken direkt eller indirekt.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

C Bevarande och gallring

Inte aktuellt. Inkomna blanketter till KLP gallras löpande efter två år, enligt Medlingsinstitutets gallringsbeslut nr 45/2007.

D Uppgiftsskyldighet

Skyldighet att lämna uppgifter till den underliggande undersökningen KLP, föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99). Statistiken regleras även av förordningen (2001:100) om den officiella statistiken och enligt Medlingsinstitutets (MI) föreskrifter (SCB-FS 2012:3).

E EU-reglering och internationell rapportering

Ingen reglering föreligger. Dock finns en reglering för det LCI som skickas till och publiceras av Eurostat. Denna kvalitetsdeklaration berör dock endast det LCI som publiceras i Sverige.

F Historik

LCI för arbetare och tjänstemän har tagits fram och publicerats sedan 2009.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Medlingsinstitutet (MI)
Kontaktinformation	Labour Cost Index (LCI)
E-post	info@mi.se
Telefon	08-545 292 40 (Växel)

Statistikansvarig myndighet	Statistiska Centralbyrån (SCB)
Kontaktinformation	Labour Cost Index (LCI)
E-post	lonestat@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)